

DAVID

DOOR

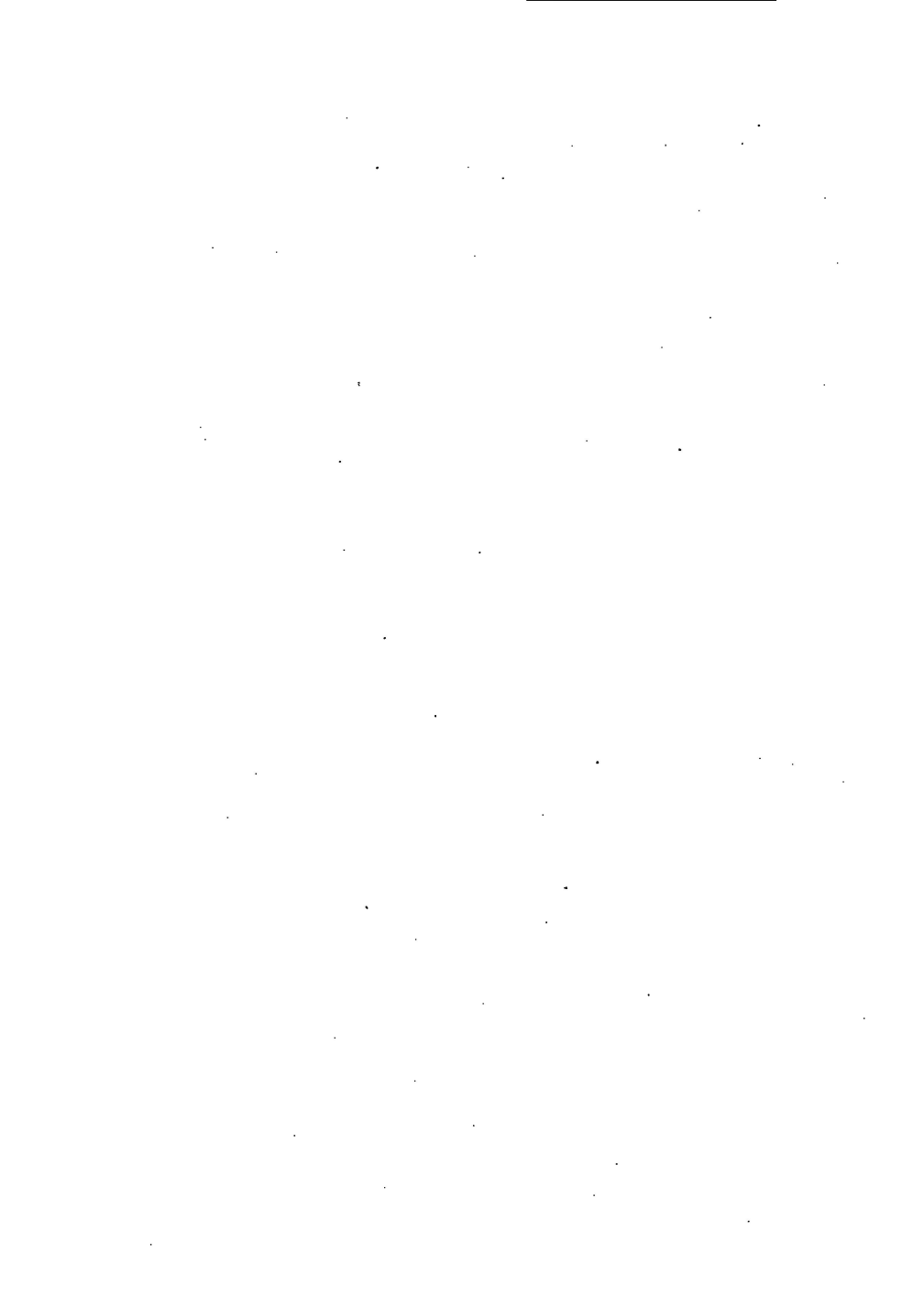
J.P. SCHABERG.

DRUCKERIJ VAN DE WAAGEN 1887

UTRECHT_ J. H. VAN PEURSEM.

DAVID.

Druk van J. VAN BOEKHOVEN te Utrecht.

DAVID,

DE MAN NAAR GODS HARTE;

DOOR

J. P. SCHABERG.

TE UTRECHT, BIJ J. H. VAN PEURSEM.

I.

DE JEUGDIGE HELD.

Toen de Aartsvader Jacob op zijn sterfbed lag, voorspelde hij aan zijn zoon Juda, dat er uit zijn nageslacht koningen zouden voortkomen. „De scepter zal van Juda niet wijken,” zoo sprak Jacob, „noch de wetgever van tus-schen zijne voeten, totdat Silo komt, en denzelven zullen alle volkeren gehoorzaam zijn.” Met dien Silo werd de Zaligmaker, de Heer Jezus bedoeld, die eens uit het geslacht van Juda zou geboren worden, en die eens heerschen zou over alle volkeren der aarde.

De eerste koning, die uit het geslacht van Juda was, heette David. Deze David was een groot man, dat wil zeggen: hij was zeer merkwaardig door zijn karakter, zijne woorden en daden. Hij dacht zeer gering over zichzelf; dus was hij nederig en ootmoedig; maar van den Heer zijnen God dacht hij hoog, ja wist, dat hij van Hem niet te hoog denken kon. God te dienen was al vroeg zijne begeerte en heeft hem tot in hoogen ouderdom

toe nooit berouwd. — David wordt dan ook in den bijbel genoemd: een man naar Gods harte; en zeker is het voor hem de grootste eer geweest, dat onze dierbare Zaligmaker, dat de Silo, zooals Jacob zeide, ook Zoon Davids werd geheeten. Hij zelf noemde Hem zijnen Heer.

De vader van David heette Isai of Jesse. Deze man had zeven zonen, waarvan David de jongste was. Isai was een herder van bedrijf, en zoo gebeurde het, dat zijne zonen al vroeg met de kudden leerden omgaan. Toen David nog een jongeling was, hoedde hij reeds de schapen zijns vaders; en dit deed hij met meeste zorg. — Somtjids moest hij zich en zijne kudde tegen wilde dieren verdedigen, en zoo is het gebeurd, dat hij eens een leeuw en ook eens een beer versloeg. Hij had de kunst geleerd van slingeren; dat is: hij kon een steen verbazend ver, en ook verbazend snel laten wegvliegen uit een werptuig, dat met de hand werd rondgedraaid. Nog eene andere kunst leerde hij vroeg beoefenen, maar die kunst konden menschen hem niet leeren: het was de dichtkunst. Eene menigte van de psalmen, die in onzen bijbel staan, is door David bij verschillende gelegenheden vervaardigd. Daaruit zien wij, hoe het herdersleven hem niet onnuttig is geweest; want als herder heeft hij reeds den Heer leeren prijzen met zijne liederen.

Liederen moeten gezongen worden, en bij zingen is het aangenaam als er een muziekinstrument aanwezig is. Zoo was het ook in Davids tijd. Hij zelf hield veel van muziek en speelde dan ook op eene harp, misschien nog wel op een ander instrument. Maar op de harp kon hij zeer schoon spelen; en als hij er dan bij zong, dan was het verrukkelijk om aan te hooren. — In een stillen nacht, als er ontelbare sterren aan den hemel flonkerden, en David bij zijne kudden de wacht hield, moet het over de velden van Bethlehem heerlijk geklonken hebben, als hij daar den 19^{den}, den 25sten of een anderen psalm heeft opgezongen.

Toen David in zijne jeugd en jongelingsjaren als herder rondzwierf, dacht niemand er aan, dat hij eens koning zou worden; hij zelf zeker het allerminste. Maar God de Heer had het bepaald, en daarom zou 't ook geschieden.

Er was echter in dien tijd reeds een koning over het Israëlietische volk, namelijk Saul, uit den stam van Benjamin. Deze Saul zou een uitmuntend koning geweest zijn, indien hij zich niet door hoogmoed had laten verleiden om Gods woord te versmaden. Door zijne ongehoorzaamheid verloor hij de gunst van God, en daarbij de rust van gemoed. Hij werd angstig en gejaagd, droefgeestig en somber, achterdochtig en wreed. — De

profeet Samuël, die hem vroeger uit Gods naam tot koning gezalfd had, moest hem aankondigen, dat een ander in zijne plaats het koningrijk ontvangen zou, en van nu af aan was Saul ongelukkig. De Geest des Heeren, die vroeger over hem gekomen was, week van hem, en een booze geest maakte zich van hem meester, om hem te verschrikken.

In dien tijd werd de profeet Samuël door den Heer naar Bethlehem gezonden, om een der zonen van Isaï tot koning te zalven, in de plaats van Saul. Zulk eene zalving geschiedde met eene kostbare olie, die over iemands hoofd werd uitgegoten. Priesters, Profeten en Koningen werden op deze wijze gewijd tot hunne hooge waardigheid. — Samuël ging nu naar Bethlehem; maar hij wist niet, welken zoon van Isaï hij zalven moest: dit zou hem de Heer op de plaats zelve wel bekend maken. Toen hij dus te Bethlehem kwam, moesten de zonen van Isaï bij hem komen. De oudste, Eliab geheeten, was een kloek en fors man, en eerst dacht Samuël, dat deze koning moest worden; doch de Heer zeide: „hij is het niet; de mensch ziet aan wat voor oogen is, maar de Heer ziet het hart aan.” Zoo was het bij al de zonen, die Samuël voorbijgingen, eveneens: „hij is het niet!” Eindelijk vroeg Samuël, of Isaï niet nog een zoon had;

en nu bleek het, dat David niet eens door zijn vader geroepen was, maar dat hij zich nog op het veld bij de kudde bevond. Als de jongste, werd hij door de menschen het minst geacht. De Heer evenwel, die het hart aanziet, had hem verkoren. Zoodra David binnentrad, sprak de Heer tot Samuël, dat hij het was, die gezalfd moest worden. Hij was nog wel jong, maar zag er schoon van oogen en aangezigt uit. De Heer zou hem een man laten worden, die in staat was om als koning het volk van Israël te regeren. Samuël zalfde hem dan ook tot die waardigheid, zonder dat Saul het wist, en ging toen weer naar zijne eigene stad.

Het zou evenwel nog lang duren, eer David werkelijk als koning heerschte. Hij moest wachten, totdat de Heer den tijd daartoe komen liet. Veel zou hij nog moeten ondervinden en leeren, voor die tijd dáár was. Het eerste, wat de Heer beschikte was, dat hij aan het hof van koning Saul kwam. Wij weten al, hoe somber en zwaarmoedig Saul geworden was. Nu gaven hem zijne hovelingen den raad om iemand te roepen, die goed op de harp spelen kon. Men meende, dat de Koning door zulke muziek zou opgebeurd worden. Saul vond dien raad goed, en nu was er iemand, die wist, welk een voortreffelijk harpspeler David was. Hij vertelde

dat, en de Koning liet David bij zich roepen om hem met spel en zang te dienen.

Zoo bestuurt de Heer de lotgevallen der menschen. David kwam als een nederig dienaar aan het hof van zijn koning, en kon daar dus van nabij zien, hoe het daar toeging. Zijn spel werd door den Heer gezegend; want de Koning werd veel beter; de booze geest verliet hem; en toen hij nu meende Davids hulp niet meer noodig te hebben, liet hij hem weer naar huis gaan, waar David zijne herderstaf weder opvatte.

Ondertusschen kreeg Saul oorlog met de Filistijnen. De sterkste mannen werden nu geroepen om met den Koning tegen de Filistijnen op te trekken. Davids broeders gingen ook; maar David moest bij de schapen blijven. Het was net, of zijne broeders bang waren, dat hij zou medegaan. Doch wederom beschikte het de Heer, dat David toch bij het leger kwam. Isaï namelijk zond hem na eenigen tijd naar het leger, om naar den welstand zijner broeders te vragen en eenige geschenken voor hen en de Oversten mede te nemen. Toen David in het leger kwam, waren al de soldaten zeer terneergeslagen. Er was namelijk bij de Filistijnen een reus, Goliath geheeten. Deze man was zes el en een span lang, en had vervaarlijk groote en zware wapenen bij zich. Op zijn hoofd

had hij een koperen helm. Zijn kleed, dat hij aanhad, een pantsier genoemd, was ook van koper. Aan zijne beenen had hij ook al koperen bedeksels. Het was ver-
vaarlijk, dien man te zien, die daar met eene spies in de hand liep, zoo zwaar, dat het ijzer daarvan alleen 600 sikkel-
len woog. Zijn zwaard was naar evenredigheid. Het pantsier alleen woog 5000 sikkelen. Als hij daar zoo liep, dreunde de grond van zijne zwaarte. Voor hem uit liep een man, die zijn schild droeg, dat is: eene groote metalen plaat, aan den arm kon hangen.

Elken dag kwam Goliath op het veld, dicht bij de Israëlieten, en vroeg dan op een norschen toon, wie met hem durfde vechten. Hij zeide, dat de Filistijnen aan Israël onderdanig zouden zijn, indien men hem versloeg; maar dat zij knechten der Filistijnen moesten worden, indien hij in het gevecht overwinnaar was. Wanneer Goliath zoo sprak, lasterde hij daarbij den God van Israël, en zeide, dat Die hen niet verlossen kon. Ook schold hij het volk, dat tegen hem den kampstrijd niet durfde wagen. — Dit alles was oorzaak der moedeloosheid van het leger, toen David daarin aankwam. Onze jonge herder hoorde het; hij vernam daarbij, dat koning Saul had beloofd: „ik zal mijne oudste dochter Merab tot vrouw geven aan den man, die Goliath verslaat;” maar dat niemand

het had durven ondernemen. Dit verwonderde hem; want hij geloofde, dat de Heer dien onbeschaamden Filistijn wel bestraffen zou. Er kwam een nieuwe moed in zijne borst: hij zou niet vreezen, den kamp te aanvaarden. Spoedig werd aan Saul geboodschapt, dat er een jong man in het leger gekomen was, die niet voor Goliath vreesde. De Koning liet David nu bij zich komen, ondervroeg hem, en gaf hem vrijheid om te gaan. Omdat David echter geene wapenen bij zich had, liet de Koning hem zijne eigene wapenrusting aantrekken. Maar aan die stijve bekleedsels was onze herder niet gewoon; zij waren hem te ongemakkelijk om er zich in te bewegen. Daarom verzocht hij, in zijne gewone herderskleeding te mogen gaan. Hij nam alleen zijn staf en zijn slinger in de hand, zocht vijf gladde steenen uit de beek, deed die in zijne tasch, welke aan zijn hals hing, en ging zoo naar het veld, Goliath te ontmoet.

Toen Goliath David zag aankomen, begon hij weder te schelden, te vloeken en te lasteren. „Wat,” riep hij uit, „ben ik een hond, dat gij met een stok naar mij toe komt? Kom tot mij, en ik zal uw vleesch aan de vogelen des hemels te eten geven en aan de dieren des velds.” Maar David antwoordde: „ik kom tot u in den naam van den Heer der Heerscharen, den God der slag-

ordenen Israëls, dien gij gehoond hebt. De Heer zal u overgeven in mijne hand, en de gansche aarde zal weten, dat Israël eenen God heeft, en dat de Heer niet door het zwaard, noch door de spies verlost: want de krijg is des Heeren." — Zoo sprak David, en meteen liep hij Goliath te gemoet, nam een steen uit de tasch, legde dien in den slinger, draaide zijn slinger krachtig rond en liet den steen vliegen. En waar vloog de steen? Juist in het voorhoofd van Goliath, die nu bedwelmd voorover op de aarde viel. Aanstonds liep David nu naar den gevallen reus, haalde diens eigen zwaard uit de schede en hieuw hem daarmede het hoofd af. Toen vlugttten de Filistijnen, die nu door de Israëlieten nagejaagd en verslagen werden, en David kwam met het hoofd en de wapenen van Goliath bij den Koning.

II.

DE GEJAAGDE KONING.

Na het verslaan van Goliath, kwam David weder aan des Konings hof. Hij werd Sauls dienaar, zoo als te

voren, en speelde, als de Koning het verlangde, op de harp. Intusschen was zijn naam bij het volk bekend geworden, dat hem wegens zijne kloekheid prees. Jonathan, de oudste zoon des Konings, had hem insgelijks zeer lief gekregen, zoodat deze twee jonge menschen de innigste vrienden van elkander werden. De Koning evenwel werd zijn vriend niet. In het eerst was hij wel verblijd over de overwinning; maar toen hij bemerkte, dat het volk David zoo prees, werd hij jaloersch en achterdochtig. Er werd in dien tijd een lied gezongen door eenige vrouwen, die het feest der overwinning vierden. In dat lied zongen zij: „Saul heeft zijne duizenden verslagen, maar David zijne tienduizenden!” — Dat kon Saul niet verdragen. „Zij stellen David boven mij,” dacht de trotsche man: „zij geven hem tienduizend, en mij maar duizend.” Weg was zijne vreugde, weg zijne rust. Hij wenschte wel, dat David dood was. Den anderen dag was hij zoo zwaarmoedig en gejaagd, dat David zijne harp nam om weder voor den Koning te spelen, die daar met zijne spies in de hand voor hem zat. Op eens nam de Koning de spies en stak er mede naar David; hij zou hem aan den wand hebben vastgestoken, indien David niet op zij gesprongen en spoedig weggevlugt was. — Zoo had de Heer David bewaard.

De Koning, die nu weer wat bedaard was geworden, durfde David nu vooreerst geen leed doen; maar hij verzon eene list. Hij maakte zijn harpspeler tot krijgsoverste over duizend soldaten, in de hoop, dat hij wel eens sneuvelen zou, of dat hij verkeerde dingen zou doen, waarvoor hij straf verdiende. Deze list gelukte hem echter ook niet, omdat de Heer met David was. Nu verzon hij weder iets anders. Zijne oudste dochter Merab had hij, tegen zijne belofte in, aan een anderen man tot vrouw gegeven; maar David was nederig gebleven, omdat hij meende te gering te zijn, dan dat hij des Konings schoonzoon zou worden. Maar Saul had nog eene dochter, Michal, en deze hield veel van David. Dit wist Saul, en nu beloofde hij aan David, dat Michal zijne vrouw zou worden, als hij honderd Filistijnen zou verslagen hebben. Hij dacht: nu zal David wel sneuvelen, en dan ben ik van hem verlost. — Doch dit liep geheel anders uit; want David ging naar de Filistijnen en sloeg er in plaats van honderd, wel tweehonderd dood, waarna hij als overwinnaar behouden bij den Koning terugkwam. Tegen wil en dank moest Saul nu zijne belofte houden, en zoo werd David zijn schoonzoon. — In al de gevechten, die hij daarna met de Filistijnen had, was hij telkens overwinnaar, zoodat zijn roem door het gansche land klonk.

De ongelukkige Koning werd door dit alles zeer ongerust. Wederom verviel hij in eene diepe zwaarmoedigheid. Jonathan wist eerst nog zijn vader tot bedaren te brengen en een goed woord voor zijn vriend te spreken; zoodat Saul beloofde, hem niet te zullen dooden, gelijk hij eerst gewild had. David kwam weer aan het hof en schaamde zich niet, de harp andermaal te nemen, om door zijn spel den boozen geest nogmaals te verdrijven. Hij hield ondertusschen zijn oog op den Koning gerigt, en zag nu, dat Saul hem weder met zijne spies wilde doorboren. Ook dit gevaar ontkwam hij door de vlugt. David ging nu naar zijn huis, in de hoop, dat Saul wel weder bedaren zou. Deze evenwel bedaarde niet, maar liet het huis van David bewaken en gaf bevel, dat men hem den volgenden morgen moest dooden. Gelukkig vernam Michal zulks, en nu verzong zij eene list om haar man te redden. Zij liet hem aan de achterzijde van het huis ontvlugten en lei toen een groot beeld in zijn bed. Toen nu 's morgens de mannen kwamen om David te halen, zeide zij, dat hij ziek was. De mannen boodschapten dit aan den Koning; maar deze gaf den last, dat men hem dan maar op zijn bed moest wegdragen. Het beeld was met een deken toegedekt; dus kunnen wij begrijpen, hoe verwonderd de Koning en zijne knechten

zullen opgezien hebben, toen de deken werd weggenomen. Door dat heen en weder gaan, was er weer vrij wat tijd verlopen, waardoor David de gelegenheid had ver weg te vlugten. Hij ging naar Najoth, bij Rama, waar Samuël was, bij wien hij zich verschulde. De Koning vernam weldra, dat zich David te Najoth bevond. Nu zond hij een en andermaal boden om David te halen, en ging eindelijk zelf, omdat de boden niet terugkwamen. Doch de Heer waakte over David; Hij zorgde, dat Saul hem geen leed kon doen; want terwijl de Koning te Najoth was, wist David te ontvlugten naar eene plaats, die alleen aan hem en zijn vriend Jonathan bekend was. Daar spraken de beide vrienden nog lang en vertrouwelijk met elkander en beloofden wederkeerig, dat zij in hunne vriendschap getrouw zouden blijven. Nog eenmaal poogde Jonathan zijn vader tot betere gevoelens omtrent David over te halen; doch te vergeefs. Saul werd woevend en wilde zelfs zijn zoon met de spies doorsteken. De ongelukkige Koning had geen rust of duur. Hij dacht, dat David zijn vijand was; maar de vijand zat in zijn eigen hart. God had hem verlaten, omdat hij den Heer verlaten had. Er staat geschreven: die Mij vermaden, zullen ligt geacht worden.

III.

DE BESCHERMDE VLUGTELING.

Van dien tijd af mag David wel een vlugteling genoemd worden. Nu eens was hij hier, dan weder daar, om eene schuilplaats te zoeken, ten einde aan de vervolgingen van Saul te ontkomen. Het eerst ging hij naar de stad Nob, waar de priester Achimelech woonde. Daar handelde hij — wij moeten het met leedwezen vermelden — onopregt: want hij maakte den priester wijs, dat hij van den Koning was uitgezonden om een last te volbrengen; maar dat hij brood en wapenen vergeten had. Door dezen leugen kreeg hij brood van Achimelech, benevens Goliath's zwaard, dat daar bewaard werd. Maar daardoor werd hij tevens oorzaak, ofschoon tegen zijne bedoeling, dat de Koning den priester en diens geheele geslacht liet vermoorden. Men vertelde namelijk aan Saul, dat Achimelech hulp aan David had verleend, en nu werd de Koning zoo woedend, dat hij het geheele priesterlijke geslacht liet ombrengen, zonder er naar te luisteren, dat al die menschen onschuldig waren. Intuschen was David naar het land der Filistijnen getrokken,

naar de stad Gath, waar koning Achis regeerde. Deze Koning was blijde, dat David bij hem bescherming zocht, en deed hem aan zijn hof wonen. De hovelingen echter werden afgunstig op David. Zij herinnerden Achis, wat de vrouwen in Israël gezongen hadden; waarmede zij zeggen wilden, dat David bij zijn volk geliefd en dus eigenlijk in het geheim een vijand der Filistijnen was. Zodoende kwam Davids leven wederom in gevaar. Toen hij dit bemerkte, gebruikte hij eene list: hij hield zich krankzinnig. Nu durfde niemand hem kwaad doen, en vertrok hij naar buiten, waar hij zich in de spelonk Addullam verborg. Spelonken zijn holle steenrotsen, die in deze streken menigvuldig gevonden werden, en somtijds zulke groote holen hadden, dat er zich wel honderden menschen in verbergen konden.

Saul ging intusschen in zijne wreedheid voort, om vele van zijne eigene onderdanen te vervolgen. Ook de ouders en bloedverwanten van David waren niet veilig meer voor Saul's wraak. Daardoor gebeurde het, dat vele vlugtelingen tot David kwamen, wel 400 mannen, benevens zijne beide ouders. Met deze allen trok David nu naar den Koning der Moabieten te Mizpa, wien hij verzocht om een veilig verblijf voor zijnen vader en zijne moeder. De Heer wilde echter niet, dat hij daar blijven zoude,

maar liet hem zeggen door den profeet Gath, dat hij naar het land van Juda moest vertrekken. Dit deed David. Hij begaf zich naar een bosch, het woud Chereth genoemd. Daar vernam hij den moord van de 85 priesters uit het geslacht van Achimelech. Eén dier priesters, namelijk Abjathar, een zoon van Achimelech, had zich door de vlugt weten te redden en was nu tot David gekomen, om bij hem bescherming te zoeken. Hierdoor had David de gelegenheid, om niet alleen aan dien zoon te vergoeden, wat hij aan den vader misdreven had, maar ook om door dien priester den Heer te kunnen raadplegen, wat hij in voorkomende omstandigheden doen moest.

Niet lang was David in het woud Chereth geweest, toen hij hoorde dat de Filistijnen de stad Kehila, die daar dicht bij lag, wilde bemagtigen. Met de goedkeuring des Heeren, die hij gevraagd had, trok hij nu op, om Kehila te verlossen; en werkelijk gelukte het hem, de Filistijnen te verslaan. Daarna ging hij binnen de stad wonen, in de meening, dat hij daar wel veilig zou zijn; want dat men hem wel uit dankbaarheid beschermen zou, als Saul hem kwaad doen wilde. De uitkomst bewees echter het tegendeel. Naauwelijks had Saul vernomen, dat David in Kehila was, of hij trok er met een groot leger naar toe. David liet nu door Abjathar aan den

Heer vragen, of de inwoners van Kehila hem aan Saul zouden overleveren? en de Heer zeide: ja. Hieruit begreep hij, uit de stad te moeten trekken, en naar de woestijn Ziph te gaan. Daar in die woestijn zag hij voor het laatst zijn vriend en broeder Jonathan, die hem in stilte bezocht en nogmaals het verbond van vriendschap met hem vernieuwde en bevestigde. Deze edele handelwijze van Jonathan moest Davids ziel zeer verkwikken; want Jonathan wist nu, dat David koning zou worden, en toch had hij hem even lief als vroeger, ja wenschte alleen, dat hij Davids eerste staatsdienaar mogt worden. Als wij nu bedenken, dat Jonathan kans had gehad om zelf koning te worden na den dood zijns vaders, dan moeten wij zijne nederigheid prijzen, en kunnen best begrijpen, dat David dien edelen vriend met zijne gansche ziel beminde.

Ondertusschen was onze vlugteling in de woestijn Ziph niet veilig. De Ziphieten waren verraderlijke menschen, die in het geheim eene boodschap aan Saul zonden, opdat deze den vlugteling zou kunnen overvallen. Hier van wist David niets; zoodat Saul bij hem was, voor hij had kunnen ontkomen. Op den dag dat Saul aankwam, bevond zich David in het vlakke veld van de woestijn Maon. Er lag slechts een berg tusschen

hem en den Koning. Wanneer Saul aan de andere zijde van den berg kwam, was David verloren; want hij was geheel ingesloten door de soldaten des Konings. — Wie zou hem nu redden? Dat deed de Heer, en dat wel op eene wijze, die niemand had kunnen voorzien. Door Zijn bestel vielen onverwacht de Filistijnen in het land. Een bode kwam dit den Koning boodschappen, en deze zag zich genoodzaakt, dadelijk weg te trekken om de Filistijnen te verdrijven, zonder dat hij vooraf David had kunnen aantasten.

Zoo ondervond David, dat hij door zijnen God beschermd werd in de ure des gevaars. Zoodra het gevaar geweken was, zocht hij eene andere schuilplaats op in de woestijn van En-gedie, waar vele spelonken waren. Saul evenwel liet hem daar geen rust. Nadat hij de Filistijnen verdreven had, toog hij met 3000 soldaten naar En-gedie; maar hij vond David niet. Deze was namelijk met al zijne manschappen achter in eene zeer diepe spelonk verborgen. Als men van buiten in zulk eene spelonk ziet, kan men natuurlijk door de donkerheid niet zien, wat daar achterin is; maar die daar binnen zijn, kunnen wel zien of er iemand inkomt. Wat gebeurde nu? Daar zag David, dat een man de spelonk binnentrad en zich daar vooraan te slapen legde. Die man was Saul. Op

het heetst van den dag had hij eene koele rustplaats gezocht in de schaduw der spelonk. Natuurlijk wist hij niet, in welk gevaar hij zich begaf. Davids mannen waren verheugd. Zacht fluisterden zij tot hunnen aanvoerder: „nu heeft de Heer u uwen vijand in de hand gegeven: sla hem dood!” — Doch David dacht er anders over. Hij wist, dat Saul, even als hij, op last van den Heer tot koning gezalfd was. Hierom sloop hij stilletjes naar den slapenden Koning toe, en sneed hem met zijn zwaard eene slip van zijn mantel af. Teruggekeerd, zeide hij tot zijne mannen: „dat late de Heer verre van mij zijn, dat ik mijne hand zou uitsteken tegen den gezalfd des Heeren!” Nadat de Koning ontwaakt was, ging hij weer naar buiten om David te zoeken; maar nu ging David ook naar buiten met de afgesneden slip van Sauls mantel in de hand, en riep den Koning achterna: „Mijn heer Koning!” Daarna boog hij zich heel eerbiedig ter aarde, betuigde zijne onschuld, en toonde tot bewijs de slip, die hij afgesneden had. Hierover werd de Koning zoodanig getroffen, dat hij begon te weenen en tot David zeide: „gij zijt regtvaardiger dan ik; de Heer vergelde u het goede voor dezen dag. En nu, ik weet dat gij koning worden zult: zoo zweer mij dan, dat gij mijn zaad niet zult uitroeijen.” David

deed dit, en de Koning trok weder weg met betere gezindheden in zijn hart.

Een man met zulk eene gemoedsgesteldheid als Saul was echter niet te vertrouwen. Wijselijk besloot David dus, in dezen omtrek te blijven van de plaats waar hij was. In den eersten tijd was hij nu van vervolgingen bevrijd, en woonde hij in de woestijn van Paran, in de nabijheid van Karmel. Zijn verblijf aldaar was voor de bewoners dier plaats voordeelig; want de herders konden gerust hun vee laten grazen, zonder vrees voor roovers. De manschappen van David deden hun niet het minste kwaad; veeleer beschermden zij hen, omdat David dat wilde. Toen nu eens een rijke herder, die te Karmel woonde en Nabal heette, een feest vierde, zond David tien jongelingen naar hem toe, om hem geluk te wenschen en hem, naar het gebruik dier tijden, om een geschenk te vragen. Maar Nabal was een dwaas man. In plaats van vriendelijk en dankbaar te zijn, was hij norsch en lomp. Hij weigerde niet alleen een geschenk te geven, maar sprak zelfs heel oneerbiedig over David. Het gevolg hiervan was, dat David met al zijn volk naar hem toe trok, om hem te straffen. En wie weet wat er gebeurd zou zijn, indien niet Abigaïl, Nabals vrouw, verstandiger geweest ware dan haar man. Deze vrouw had alles ge-

hoord, wat Nabal gezegd had. Zij begreep wel, dat dit niet goed zou uitloopen. Hierom haastte zij zich eene menigte geschenken bijeen te voegen en die zelf naar David te brengen. Onderweg kwam zij hem al tegen; doch door hare vriendelijke en wijze woorden bragt zij Davids toorn tot bedaren. Gelukkig voor haar en voor Nabal nam hij hare geschenken aan, waarna hij terugkeerde. Toen zij nu den anderen dag aan haar man vertelde, aan welk gevaar hij zich door zijne weigering had blootgesteld, verschrikte Nabal daarvan zoo geweldig, dat hij stierf. Dit werd weldra aan David gebodschapt, die nu aan de weduwe liet zeggen, dat hij haar tot zijne vrouw nemen wilde, indien zij het goedvond. Abigail vond hierin geen bezwaar; zoodat zij de vrouw van David werd, die nu kort daarop nog eene andere vrouw nam, Ahinoam geheeten. Wij moeten ons hierbij herinneren, dat aanzienlijke menschen in dat land dikwijls verscheidene vrouwen hadden; en daar David een aanzienlijk man was, meende hij aan dat gebruik zich te moeten houden.

Welhaast werd de rust van David wederom gestoord. De haat van Saul was weer levendig geworden. Men verhaalde hem, dat David zich op den heuvel van Hachila verborgen had. Wederom waren het de verraderlijke

Ziphieten, die dit Saul aanzelden. Weldra had de Koning zich met eene aanzienlijke krijgsmagt bij den berg gelegerd, waardoor David op nieuw in groot gevaar kwam. Maar hij stond onder de bescherming des Heeren, en Die zou hem bewaren. In den nacht liet de Heer een diepen slaap vallen op Saul en zijne knechten, terwijl Hij David met moed vervulde. Van zijn neef Abisai, een zijner dapperste mannen, vergezeld, klom David in dien nacht stil van den berg af en in de legerplaats des Konings. Allen sliepen gerust, ook de wachten. Zachtjes liep David des Konings tent in. Daar lag Saul op zijn rustbed. Naast hem stond zijn drinkbeker, stond ook zijne spies in den grond gestoken. Hoe gemakkelijk had David hem nu met zijne eigene spies kunnen doden! Maar dit deed hij niet. Alleen nam hij spies en drinkbeker mede en verliet het leger even stil en ongemerkt als hij er gekomen was. Op den berg teruggekeerd, begon hij overluid den naam van 's Konings opperbevelhebber Abner te roepen, en hem te verwijten, dat hij zoo slecht voor zijn Koning zorgde. Door dat geroep werd Saul wakker. Hij wilde zijne spies grijpen, doch vond die niet, evenmin als zijn drinkbeker. Weldra hoorde hij Davids stem en zag hij de beide voorwerpen in Davids handen. Toen moest hij nogmaals erkennen,

dat hij gezondigd en dwaas gehandeld had. David verzocht hem nu, de spies te laten terughalen, die een bewijs was, dat hij zijne hand niet naar den gezalfde des Heeren had willen uitstrekken. Dit geschiedde, terwijl Saul zeide: „gezegend zijt gij, mijn zoon David! gij zult gewisselijk de overhand hebben.” Daarop vertrok de Koning, en David was wederom buiten gevaar.

IV.

DE GESTERKTE WANKELMOEDIGE.

Men zou wel denken, dat David na al zulke uitredingen hoe langer zoo geruster zal geworden zijn. Dit was echter niet het geval. Na de laatste gebeurtenis, die wij verhaald hebben, werd hij door eene groote vrees overvallen, dat Saul hem nog eens dooden zou. Hij werd wankelmoedig, en besloot wederom naar het land der Filistijnen te gaan, naar koning Achis. Het getal zijner manschappen, behalve de vrouwen, was reeds tot 600 aangegroeid. Voor dezen verzocht hij nu aan

Achis om in eene stad van zijn gebied te mogen wonen, en de Koning gaf hem de stad Ziklag tot eene woonplaats, waar hij zestien maanden vertoefde. Of dit wel naar den wil van God was, is niet waarschijnlijk; want David kwam gedurig in moeilijkheden, waaruit hij zich door eigen overleg trachtte te redden, zonder dat hij daarbij den Heer raadpleegde. Voor Saul behoefde hij nu niet bevreesd te zijn, maar wel voor de Filistijnen, die vijanden van zijn vaderland. Hij wist toch, dat hij bestemd was om koning over Israël te worden, en wat zou hij nu moeten doen, als de Filistijnen eens weer oorlog met Israël kregen? Zij waren nu toch zijne beschermers, die hem schuilplaats verleenden! — Neen! zijn toestand was niet gunstig. Om levensonderhoud te vinden, verliet hij met zijne soldaten telkens de stad, waar de vrouwen en kinderen achterbleven. Dan beroofde hij de naburige volken, vrienden der Filistijnen, van hunne schapen en andere bezittingen, bragt al de menschen om het leven, opdat niemand het zou kunnen vertellen; en als hij dan was teruggekeerd, zeide hij tegen Achis, dat hij in de landen van Juda en der bondgenooten van Saul gevallen was. Zoo trachtte hij zich door bedrog te redden; maar zoo kwam hij ook telkens in grooter moeilijkheid. Want werkelijk ondernam Achis een nieuwen oorlog tegen Israël,

en omdat hij David vertrouwde, dacht hij in hem een dapperen bondgenoot te hebben. Hierom noodigde hij hem uit, om met hem op te trekken tegen Saul. Het antwoord van David was zoodanig, dat Achis hem volkomen vertrouwde, ja als zijn besten vriend aanzag, die een vijand van Israël geworden was. Wij kunnen wel nagaan, hoe angstig David zal geweest zijn. Door zijne eigene schuld was hij in deze groote moeilijkheid gekomen. Wat zal hij wel bij zichzelf overlegd hebben om er uit te geraken? Wij weten het niet; maar ziet: de Heer redde zijn wankelmoedigen dienstknecht. Toen namelijk de andere Filistijnsche vorsten zagen, dat David met zijne mannen in het leger waren, weigerden zij mede te gaan, omdat zij hem niet vertrouwden. Daardoor werd Achis genoodzaakt David weder naar Kehila te doen terugkeeren, en David, die zich hield of het hem speet, zal in zijn hart wel verblijd zijn geweest.

Maar de blijdschap veranderde in nieuwe smart. Bij Ziklag teruggekomen, zagen zij, dat de stad verbrand was en dat hunne vrouwen en kinderen, ook Davids vrouwen, weggevoerd waren. De Amalekieten namelijk hadden van Davids afwezigheid gebruik gemaakt om in de stad te vallen, die te berooven en in brand te steken en de menschen gevangen te nemen. — Het was voor de terug-

gekeerde mannen een treurig gezigt, de verlatene stad te aanschouwen. Zij weenden overluid, zoowel David als zijne manschappen. Maar op eens veranderde de droefheid der soldaten in verbittering. Zij begonnen oproerig te worden; want zij gaven David de schuld van alles, ja begonnen er van te spreken om hem te steenigen. Toen werd David zeer bang; maar toen ook keerde zijn vertrouwen op God terug. Zelf wist hij geen raad meer; maar hij sterkte zich in den Heer zijnen God. Nu kreeg hij vrijmoedigheid om door den priester Abjathar den Heer te raadplegen, die hem antwoordde, dat hij de roovers moest najagen, en dat hij hen zou verslaan. Op den weg vonden zij een man, die hun aanwees, waar de Amalekieten waren; en nu overviel David hen met 400 man onverwachts, versloeg hen volkomen en joeg hen den ganschen dag achterna, zoodat allen gedood werden, behalve 400 mannen die op kemelen reden. Al hun buit hadden de Amalekieten achtergelaten; al de schapen en runderen, die zij op verschillende plaatsen geroofd hadden; even zoo al de vrouwen en kinderen uit Ziklag. Niet één werd er gemist; de rouw was in vreugde gekeerd. Juichende voerde men den buit naar Ziklag terug. Een groot deel daarvan was voor David; het andere wilden de 400 mannen behouden, die gestreden hadden; maar David

verdeelde het onder al zijne 600 manschappen. Er waren namelijk 200 achtergebleven, die te moede waren geweest om den geheelen togt mede te maken; maar dezen hadden bij het gereedschap de wacht gehouden, en nu bepaalde David, dat deze menschen mede hun deel van den buit hebben mogten, en dat zulks voortaan altijd geschieden moest. Bovendien zond hij, van den veroverden voorraad, geschenken naar verscheidene steden van Juda, om daarmede te toonen, dat hij altijd zijn volk genegen bleef.

Hier stond David op een keerpunt van zijn leven. Zijne wankelmoedigheid was geweken; zijn vertrouwen op den Heer teruggekeerd. Door de besturing Gods was zijn geloof gesterkt geworden; zoodat hij naderhand zeggen kon: eer ik verdrukt werd, dwaalde ik; maar nu onderhoud ik uwe geboden.

Ondertusschen had er op het gebergte Gilboa een verschrikkelijk gevecht plaats. De Filistijnen waren met de Israëlieten slaags geraakt, met dat gevolg, dat Saul en drie zijner zonen den dood vonden, en het gansche leger van Israël op de vlugt gejaagd of gedood werd. De lijken van den Koning en zijne zonen werden den anderen dag door de Filistijnen gevonden, en aan de muren der stad Beth-Sean opgehangen, nadat men Sauls hoofd

had afgeslagen. Van een en ander kreeg David berigt, toen hij weer te Ziklag was. Diep smartte hem deze tijding. Bovenal trof hem de dood van zijnen vriend Jonathan. In een klaagzang drukte hij zijne smart aandoenlijk uit. Hij zeide: „O sieraad van Israël! op uwe hoogten is hij verslagen! Hoe zijn de helden gevallen! Saul en Jonathan, die beminden en liefelijken in hun leven, zijn ook in hunnen dood niet gescheiden. Hoe zijn de helden gevallen in het midden van den strijd! Ik ben benaauwd om uwentwil, mijn broeder Jonathan! Gij waart mij zeer liefelijk. Hoe zijn de helden gevallen, en de krijgswapenen verloren!”

Op deze wijze toonde David, dat hij zich over den dood van zijn vervolger niet verblijdde. Zelfs prees hij Sauls vrienden uit de stad Jabes, die de vorstelijke lichamen, met gevaar van hun eigen leven, van den muur van Beth-Sean wegnamen en eene eerlijke begrafenis gaven. Door een en ander kon het geslacht van Saul zien, dat dat zij van David niets hadden te vreezen; maar dat hij de belofte, vroeger aan den Koning gedaan, zou nakomen. Aan den anderen kant werd Davids geloof versterkt, daar hij zag, dat de Heer zijne belofte nu welhaast vervullen zou. Hierom vroeg hij aan den Heer, wat hij doen moest; en de Heer zeide, dat hij naar de stad Hebron

moest gaan, waar Abraham vroeger gewoond had. David deed dit, en nu kwamen de mannen van Juda en zalfden hem tot hunnen Koning.

V.

DE GEZEGENDE KONING.

Zoo was dan David koning geworden te Hebron. Evenwel was het er verre van daan, dat het gansche land hem als zoodanig erkende: alleen de stam van Juda deed dit. De andere stammen kozen Isboseth, een zoon van Saul, die nog in het leven gebleven was en toen veertig jaren telde. Deze Isboseth was een zwak vorst; maar Abner, Sauls krijgsoverste, beschermde hem en trok met een leger naar Juda, om David te verjagen. Alzoo ontstond er nu ongelukkig een oorlog binnen in het land, een oorlog, die zeven en een half jaar duurde. David zag zich wel genoodzaakt, hoe ongaarne hij het ook deed, zijne soldaten tegen die van Isboseth te doen optrekken. Zoo gaarne had hij alleen tegen de vijanden van zijn vaderland ge-

streden! Maar de Heer was hem met Zijnen zegen nabij. Reeds in het eerste gevecht was Joab, een zoon van Davids zuster Zeruja, en een zijner voornaamste bevelhebbers, overwinnaar. Zoo ging het telkens; zoodat David gaandeweg sterker en Isboseth zwakker werd. Wij hebben vroeger vernomen, dat David met Michal, Sauls dochter, getrouwd was. Bij zijne vlugt had hij haar moeten achterlaten, en toen had Saul haar daarna aan een anderen man gegeven. Thans eischte David van Isboseth zijne vrouw terug, en Isboseth was al zoodanig in aanzien verminderd, dat hij het niet durfde weigeren. Ook Abner zocht Davids gunst te verwerven; doch werd door Joab uit jaloerschheid gedood. Daardoor werd Isboseth nog magteloozer. Eindelijk kwamen er twee van zijne eigene krijgsoversten, die hem dood sloegen, terwijl hij lag te slapen. Zij meenden, dat David hen voor deze daad zou beloonen; doch hoe vergisten zij zich! David werd verontwaardigd, toen zij hem Isboseths hoofd bragten; hij liet hen beiden met den dood straffen, en bedreef grooten rouw over Isboseths dood, gelijk hij vroeger over Saul en Jonathan, en later over Abner gedaan had. Het gansche volk van Israël zag nu, dat David geene schuld had aan die moordbedrijven. Uit dankbaarheid kozen zij hem nu ook tot koning, en zoo was

de binnenlandsche oorlog geëindigd en David op den troon geplaatst, waartoe de Heer hem bestemd had.

Zoodra als de binnenlandsche rust hersteld was, zocht David het land van zijne vreemde vijanden te bevrijden. Het eerst trok hij naar Jeruzalem. Daar woonden de Jebusieten in een sterk kasteel, de burgt Sion geheeten. Saul had hen niet kunnen overwinnen, en zij dachten, dat David het ook niet zou kunnen. Maar deze, vertrouwend op de hulp des Heeren, sprak zijnen soldaten moed in. Joab was de eerste, die den muur van het kasteel beklom, en tot loon daarvoor opperbevelhebber van Davids leger werd gemaakt. Welhaast was de stad ingenomen, die van dien tijd af Davids stad genoemd werd. Te Jeruzalem vestigde hij zijne woonplaats in den burgt Sion. — De stad werd vergroot en van nieuwe muren voorzien; en van lieverlede verzezen er prachtige gebouwen voor den Koning en zijne grooten.

De Heer, de God der heerscharen was met David; dit ondervond hij in alle opzigten. Koning Hiram van Tirus bood hem zelfs zijne vriendschap aan, terwijl hij hem cederhout en werklieden zond om zijn paleis te Jeruzalem te bouwen. Zijne vijanden vreesden hem. Alleen de Filistijnen durfden het wagen tegen hem op te trekken;

tot hunne schade evenwel, want tot tweemalen toe werden zij door David verslagen. In beide gevechten streed de Heer voor David, die reeds vooraf de belofte gekregen had, dat hij overwinnen zou. De Filistijnen hadden hunne afgoden medegenomen, zeker in de dwaze hoop, dat die hen helpen zouden; doch ook die afgoden kwamen in Davids handen en werden door hem verbrand.

Gelukkig bleef de Koning onder al dien zegen en voorspoed nederig. In zijn hart vreesde hij God. De dienst van Jehova was zijn welgevallen. Gaarne wilde hij Jeruzalem tot de stad maken, waar de Heer op het luisterrijkst gediend werd. Nu was er uit den tijd van Mozes een gedenkstuk van 's Heeren gunst over Israël: men noemde het de arke des verbonds. Bij de ark werden de meeste offers aan Jehova toegebracht. David wenschte de ark naar Jeruzalem te brengen, waar hij eene groote tent liet spannen om haar er onder te plaatsen. Op eene feestelijke wijze, met muziek en gezang, werd zij nu uit het huis gehaald, waar zij te Baälim Juda stond. David was daarbij met dertig duizend man tegenwoordig; doch te midden der vreugde kwam er eene vreeselijke stoornis. God is heilig. Hij had vroeger geboden, dat de ark moest gedragen worden, en niet met de handen mogt worden aangeraakt. Men dacht

aan dit gebod niet, maar zette de ark op een wagen, dien men door runderen liet voorttrekken. Toen men nu juichende voortging, gebeurde het, dat de runderen struikelden, en de ark gevaar liep van den wagen te vallen. Zekere Uza, die er naast liep, strekte zijne hand uit om de ark tegen te houden. Maar ziet! op hetzelfde oogenblik doodde hem de Heer. Dit stoorde de plegtigheid, en David durfde vooreerst de arke niet verder te vervoeren, die nu op den dorschvloer van Obed-Edom, waar de ramp gebeurd was, drie maanden bleef staan.

Gedurende deze drie maanden werd het huis van Obed-Edom op eene kennelijke wijze van den Heer geze- gend. Hierdoor kreeg David vrijmoedigheid om nu zijn plan te volbrengen. Nog plegtiger dan eerst, werd de togt hervat. Gewijde priesters droegen de ark langzaam voort. Bij elke zes schreden hielden zij stil en zetten de ark neder, waarbij telkenmale ossen en gemest vee geofferd werden. Kinderlijk was koning David nu verheugd. In een eenvoudigen, linnen lijfrok gehuld, ontdaan van alle koninklijke pracht, huppelde hij voor de ark henen, even als de eenvoudigsten zijner onderdanen, alsof hij zeggen wilde: voor de oogen des Heeren is er geen onderscheid van rang of stand; in Zijn dienst zijn allen gelijk.

Zoo werd onder gejuich en bazuingeschal de ark te Jeruzalem opgebracht en onder de tent geplaatst. Er werd verder overvloedig geofferd en een algemeen vreugdefeest gevierd, waarbij David onder het volk broodkoecken, vleesch en wijn liet uitdeelen. Eindelijk ging hij met een verheugd en dankbaar hart naar zijn huis.

Hier werd echter Davids vreugde op eene jammerlijke wijze vergald. Zijn huisvrouw Michal namelijk, Sauls dochter, had hem door het venster van hare woning gezien, toen hij met de jubelende schare voor de ark huppelend henenging. Haar hart deelde, helaas! in die vreugde niet. Het verbitterde haar veeleer, dat David, de Koning, zich zoo met het volk gelijkstelde. Zij meende, dat hij zich daarmede verlaagde. O, als zij niet zoo trotsch geweest was, zou zij veel meer levensgeluk hebben gemaakt, door met haar man in opregtheid en eenvoudigheid God te dienen. Thans was zij zoo uit haar humeur, dat zij het David zelfs durfde verwijten wat hij gedaan had, ja zelfs deed zij dat op een spotachtigen toon. „Hoe is de Koning nu verheerlijkt!” zeide zij, „die zich zoo vernederd heeft voor de oogen der dienstmaagden zijner knechten!” -- Maar nu bleek uit het antwoord van David, dat de dienst van God hem niet alleen blijdschap, maar ook vrede en zacht-

moedigheid geschonken had. Kalm en bedaard, maar tevens mannelijk en vast antwoordde hij: „ja ik zal mij nog geringer aanstellen, tegenover den God, die mij boven uwen vader verkoren heeft; en met de dienstmaagden, waarvan gij spreekt, zal ik verheerlijkt worden.”

Toen nu eenmaal de ark te Jeruzalem was, stelde David zich daarmede niet tevreden. De dienst van Jehova was zijn grootste behagen; deze dienst zoo lusterrijk mogelijk te maken, begeerde hij van harte. Als hij daar in zijn prachtig paleis zat en van daar op de tent zag, die de ark overdekte, dan kon hij zich schamen, dat het zoo was. De ark des Heeren moest veeleer in een prachtig gebouw staan, en hij, de nederige dienaar, kon wel in eene tent wonen! Onder zulke gedachten kwam het denkbeeld bij hem op om een tempel te bouwen voor den dienst van Jehova. Die tempel zou dan zoo kostbaar mogelijk moeten wezen, omdat de Heer der Heerscharen daar zou worden aangeropen.

Op zekeren dag kwam de profeet Nathan koning David bezoeken. David zeide tot hem: „zie ik woon in een cederen huis, en de arke Gods woont onder de gordijnen!” De profeet begreep dadelijk, wat de Koning meende; hij begreep, dat David het zoo naar vond, zelf in een mooi paleis te wonen en de ark zoo nederig gehuisvest te

zien; hij begreep, dat de Koning een tempel bouwen wilde. Dat plan vond hij uitmuntend. „Doe,” zeide hij, „wat gij in uw hart hebt; want de Heer is met u.” — Nathan ontving echter in dienzelfden nacht eene verschijning van Jehova, in welke hem gelast werd, naar David te gaan en tot hem te zeggen: „alzo spreekt de Heer: Gij zult mij geen huis bouwen, om daarin te wonen; maar de Heer zal u een huis bouwen. En als uwe dagen zullen vervuld zijn om henen te gaan tot uwe vaderen, zoo zal ik uw zaad na u doen opstaan, en ik zal zijn koninkrijk bevestigen. Die zal mij een huis bouwen en ik zal zijnen stoel bevestigen tot in eeuwigheid. Ik zal hem tot een vader en hij zal mij tot een zoon zijn.”

Welke heerlijke beloften waren dit! David werd er zeer door getroffen. Met een geroerd hart riep hij uit: „wie ben ik, Heere God! en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hertoe gebragt hebt! Heer! daar is niemand gelijk Gij, en er is geen God behalve Gij!”

Neen! David mogt geen huis voor den Heer bouwen. Zijne bestemming was om als krijgsman de vijanden des lands te verslaan. Eerst kreeg hij weder oorlog met de Filistijnen, toen met de Moabieten, daarna met den koning van Zoba, vervolgens met de Syriërs, met de Edomieten

en Ammonieten. In al deze oorlogen behaalde hij de overwinning. Verbazend groot was de buit, die hij daarbij verkreeg. Gouden schilden en koningskroonen vielen in zijne handen, benevens kostbare vaten en eene menigte koper. Eene groote hoeveelheid daarvan zonderde hij af, om naderhand gebruikt te worden, als de tempel gebouwd werd. De vijanden verloren duizenden van hunne manschappen, paarden en wagens. Zij moesten vele steden aan David overgeven en schattingen opbrengen, ten teeken van onderwerping. Anderen zonden gezanten en kostbare geschenken. Kortom: Davids naam en roem werd overal verbreid; zijne helden werden ontzien en gevreesd. De Heer was met hem, en deed zijne ondernemingen wel gelukken.

Te midden van dit alles gedacht David aan hetgeen hij vroeger beloofd had. Er leefde in Israël nog een zoon van Jonathan, Mephiboseth genaamd. Deze was zeer ongelukkig naar het ligchaam: hij was kreupel. Toen zijn vader sneuvelde, was hij pas vijf jaar oud. Zoodra de tijding kwam, dat Saul en zijne zonen gesneuveld waren, had zijne voedster hem op den arm genomen om met hem te vlugten; maar ongelukkig struikelde zij toen, waardoor het kind viel en de beide beenen brak, die nooit meer goed genezen werden. David vernam, dat

de zoon van zijn vriend nog leefde, en nu liet hij hem bij zich komen, gaf hem al de landerijen van zijn vader terug en liet hem dagelijks bij zich aan tafel eten. Bovendien gaf hij aan Ziba, Mephiboseths knecht, den last, om voor al het land van zijnen heer goed zorg te dragen. Alzoo vergat hij in zijn voorspoed de oude vriendschap niet, maar vergold aan den zoon de liefde van den vader.

VI.

DE BOETVAARDIGE ZONDAAR.

Zoolang wij op aarde leven, worden wij gewaarschuwd om waakzaam te zijn. David wss een man naar Gods harte, gelijk wij tot nog toe uit zijne geschiedenis gezien hebben. Ach! ook hij heeft tijden gehad, waarin hij de waakzaamheid en de nederigheid uit het oog verloor. Het staat tot onze waarschuwing en leering in den Bijbel beschreven.

De oorlog met de Ammonieten was nog niet geëindigd, toen David uit het leger naar Jeruzalem wederkeerde.

Omdat hij toen niet over zijn hart met gebeden waakte, kreeg hij de begeerte om eene vrouw te nemen, die getrouwd was met een van zijne dapperste soldaten. Dit was eene groote zonde; maar David vergat den Heer. Hij waakte en bad niet: integendeel zocht hij naar een middel om zijn wensch vervuld te krijgen. Hij liet opzettelijk Uria — zoo heette haar man — op eene gevaarlijke plaats tegen de Ammonieten strijden, waar hij te voren wist, dat de man sneuvelen moest. Dus werd de Koning eigenlijk een moordenaar; hij werd dit, alleen met het doel om de weduwe van Uria tot zijne vrouw te krijgen en zijne zonden voor het oog der menschen te verbergen. Zoo weinig dacht David over het slechte van deze daad na, dat hij eene poos gerust voortleefde. Maar God zond den profeet Nathan tot hem, die hem zijne zonde onder het oog bragt en de straf van Jehova voor zijne misdaad aankondigde. Omdat Uria door het zwaard gedood was, zou voortaan het zwaard van Davids huis niet wijken; ook zou de zoon, die hem geboren was, sterven. Zoo sprak Nathan, en toen gingen de oogen van David open, dat hij zag welk een zondaar hij was. Vol berouw riep hij uit: „ik heb gezondigd tegen den Heer! Wees mij genadig, o God! naar uwe goedertierendheid! Wasch mij wel van mijne

ongerechtigheid; want ik ken mijne overtreding. Tegen U, U alleen heb ik gezondigd, en gedaan dat kwaad is in uwe oogen. Schep mij een rein hart, o God! en vernieuw in het binnenste van mij eenen vasten geest. Verwerp mij niet van uw aangezicht, en neem uw Heiligen Geest niet van mij!" Den 51^{en} Psalm heeft hij bij deze gelegenheid vervaardigd, waaruit blijkt, hoe groot zijn berouw was. De Heer vergaf hem dan ook zijn kwaad; want Hij vergeeft menigvuldig, wie ootmoedig voor Hem schuld belijdt; maar levenslang moest David op aarde de gevolgen van zijne misdaad dragen.

Op een anderen tijd waakte David wederom niet over zijn hart, maar werd hij hoogmoedig. Hij wilde namelijk uit trotschheid het getal zijner onderdanen weten. Het werd hem wel door Joab afgeraden; maar hij luisterde niet naar den raad. Naauwelijks was het kwaad geschied, of zijn geweten begon te kloppen; doch — het was te laat! De Heer laat zulke zonden niet ongestraft, vooral niet bij Zijne dienaren. David beleed wel wederom zijne schuld, zeggende: „ik heb zeer gezondigd; neem toch de misdaad uws knechts weg;" maar de profeet Gad werd tot hem gezonden om hem het Goddelijk ongenoegen aan te kondigen. Straf moest er volgen op dit kwaad. David mogt zelf kiezen, welke straf hij hebben wilde;

òf drie jaren hongersnood, òf drie maanden vervolgd worden door de vijanden, òf drie dagen de pestziekte in zijn land krijgen. Op het vernemen van deze vreeselijke plagen, werd David zeer beangstigd. Kiezen durfde hij niet, als het de middelste plaag maar niet was! Hij zeide daarom: „laat mij toch in de hand des Heeren vallen; want zijne barmhartigheden zijn vele; maar laat mij niet in de handen der menschen vallen.” Deze wensch werd verhoord. De Heer beschikte de pest, die op eene schrikkelijke wijze woedde. In korten tijd stierven er 70000 menschen aan deze ziekte. David was gansch en al ontroerd. Hij zag de menschen nedervallen en sterven, en dan dacht hij: dat is om mijne schuld! Hij kon niet langer zwijgen en riep uit: „Ik, ik zelf ben het, die gezondigd heb; maar wat hebben deze schapen gedaan? O, Heer mijn God! straf mij en mijns vaders huis!” — De Heer hoorde deze bede en zond den profeet, die uit Gods naam gelastte, dat David op den dorschvloer, die daar in de nabijheid was, moest offeren. Tot zoover was de engel des verderfs reeds gekomen; maar David kocht dien grond van den eigenaar, kocht ook runderen en hout, en offerde den Heer een brandoffer; waarna de plaag ophield. De Heer had in zijne goedertierendheid den straf tijd verkort, op het boetvaardig gebed van David zijnen knecht.

Ja! David wist het wel, waarom hij gewenscht had liever in de handen Gods, dan in die der menschen te vallen. De Heer ziet den boetvaardigen zondaar in genade aan, en vergeeft menigvuldig.

VII.

DE LIJDENDE VADER.

De laatste jaren van Davids regering waren veeltijds zeer treurig en somber. Gedurig had de Koning zwaar verdriet van zijne kinderen, en dat is wel de grootste smart, die ouders hebben kunnen. Eerst bedroog zijn zoon Amnon hem op eene schandelijke wijze. Een andere zoon, Absalom, werd over het gedrag van zijn halven broeder zoo verstoord, dat hij hem onverwacht op een maaltijd vermoorden liet en toen zelf in der haast wegvlugtte. Absalom had wegens dien moord op zijn broeder de doodstraf verdiend, en daarom was hij uit het land geweken. Maar na drie jaren, toen Davids rouw over Ammons dood verminderd was, wist Joab te bewerken, dat Absalom terug mogt keeren; ja zelfs ver-

gaf hem David zijn misdrijf eindelijk geheel, en liet hij Absalom weer aan zijn hof komen. Nu zou men denken, dat Absalom daarvoor zeer dankbaar zou geweest zijn; maar helaas! dat was hij niet. In zijn hart koesterde hij de snoodste plannen. Het hinderde hem, dat zijn vader zoo lang leefde. Zelf wilde hij koning worden, en nu bereidde hij listiglijk een opstand tegen zijnen vader. Vooraf zocht hij de gunst van het volk te winnen, door het te vleijen en met valsche vriendelijkheid te bejegenen. Hij liet het voorkomen, alsof zijn vader niet meer geschikt was om voor hunne belangen te zorgen; maar dat hij het beter doen zou, als hij maar eerst koning was. Toen hij zich nu door deze veinzerij een grooten aanhang verkregen had, vroeg hij aan zijn vader verlof om naar Hebron te gaan offeren. Zijne bedoeling was, om daar te Hebron al zijne vrienden te verzamelen en zich tot koning te laten uitroepen. Dan zou hij naar Jeruzalem trekken en zijn vader verjagen, of — wij sidderen bij deze gedachte! — misschien wel dooden. Wat David gevoelde, toen hij de tijding van dien gruwel ontving, kan niet beschreven worden. De held, die zoovele vijanden verslagen had, bezat den moed niet, om in zijne eigene stad te blijven, en moest nu vlugten voor zijn ontaarden zoon! Met zijn gansche huisgezin

en zijne getrouwe dienaren verliet hij het paleis en trok over de beek Kedron. Slechts eenige weinige vertrouwde vrienden liet hij in de stad achter, om hem van daar behulpzaam te kunnen zijn. Weenende en met het hoofd omwonden, ten teeken van diepen rouw, trok de Koning nu over den Olijfberg, terwijl zijne dienaren insgelijks in rouwgewaad weenende opgingen. Te midden van deze smart moest David nog ondervinden, dat zekere Simeï hem vloekte en met steenen wierp. Zijne vader-smart was echter de grootste; want toen zijne knechten den onverlaat dooden wilden, sprak de Koning: „laat hem vloeken! Zie, mijn eigen zoon zoekt mijne ziel; hoeveel te meer dan nu deze zoon van Benjamin! Laat hem geworden; want de Heer heeft het hem gezegd.”

Ondertusschen was de snoode Absalom in Jeruzalem gekomen, en had hij zich in het koninklijke paleis begeven, zonder dat iemand hem dit durfde beletten. Hier gedroeg hij zich of hij de wettige koning was, en overlegde met wijze raadslieden, wat hij doen moest. Eén dier raadslieden, Husaï geheeten, was in het geheim Davids vriend en wist door zijne wijsheid te bewerken, dat Absalom den raad, die voor David het gevaarlijkst was, niet opvolgde. De Koning had daardoor den tijd, om over de Jordaan te trekken en naar Mahanaïm te

gaan, waar hij heel vriendschappelijk ontvangen en behandeld werd. Absalom verzamelde intusschen zijne krijgsknechten en trok daarmede zijn vader achterna. Maar David bleef op raad zijner vrienden in de stad, terwijl hij Joab en zijne andere krijgsoversten met de soldaten naar buiten zond. Toen had er in een woud, dat daar nabij was, een hevig gevecht plaats, waarbij het gansche leger van Absalom verslagen werd. Twintig duizend zijner mannen vielen daar voor Davids leger. Absalom zelf vlugtte op zijn muilezel door het woud; maar ziet! de Heer vergold hem zijne ongerechtigheid op eene schrikkelijke wijze. Terwijl de snoodaard voortreed, bleef hij met zijn hoofdhaar, dat zeer lang was, tusschen de takken van een boom hangen. De muilezel liep voort, en Absalom hing daar nu als tusschen hemel en aarde. In dien toestand vond hem Joab, die hem nu met drie pijlen doodde. Zijn lijk werd vervolgens verachtelijk in een kuil geworpen en met een grooten hoop steenen bedekt.

Ziedaar het einde van Absaloms opstand en zijn verdiende loon. Toen David er echter de tijding van vernam, werd hij op nieuw zeer treurig. Weenende liep hij naar zijne kamer, uitroepende: „mijn zoon Absalom! mijn zoon, mijn zoon Absalom! Oeh, dat ik, ik voor u gestorven ware!”

Ziet, zoo lief heeft een vader zijne kinderen. Ach! David moest wel zoo weenen, omdat Absalom in zijne zonden gestorven was. Toen vroeger een ander kind van hem jong gestorven was, had de Koning gezegd: „ik zal wel tot hem gaan, maar hij zal tot mij niet wederkeren.” Thans echter miste hij dien troost. Evenwel mogt hij zich niet aan deze droefheid overgeven. Hij herstelde zich weder en keerde nu met zijne getrouwen naar Jeruzalem terug, waar hij de verwarde zaken weder zocht te herstellen.

Rustig bleef het echter niet. Het zwaard zou van Davids huis niet wijken, had de Heer gezegd, en zoo gebeurde het ook. Vooreerst kwam er in het land twist en verdeeldheid; verder viel het David moeilijk zijne vrienden en vijanden van elkander te onderscheiden, naardien zoovelen met geveinsdheid tot hem kwamen. Daarna verwekte zekere Seba een opstand tegen hem, die weder met soldaten moest bedwongen worden, en met den dood van den oproermaker eindigde. Voorts moest David nog viermaal met de Filistijnen oorlog voeren, terwijl er bovendien drie jaren achter elkander een hongersnood in het land kwam. Smartelijk moest een en ander den Koning vallen op zijn ouden dag, vooral omdat hij daarin eene straf zag voor zijne zonden.

Maar hij sterkte zich in den Heer zijnen God en zeide: „De Heer is mijne steenrots, en mijn burgt en mijn uithelper. God is mijne rots; ik zal op Hem betrouwen. Mijn Verlosser! Van geweld hebt Gij mij verlost. Met u loop ik door eene bende; met mijnen God spring ik over eenen muur. Gij deedt onder mij nederbukken, die tegen mij opstonden. Daarom zal ik U, o Heer! loven onder de heidenen, en Uwen naam zal ik psalm-zingen.”

VIII.

DE ZORGENDE GRIJSAARD.

Wij hebben al twee zonen van David leeren kennen, namelijk Amnon en Absalom. Twee andere zonen heetten Adonia en Salomo. De eerste van deze had dezelfde moeder als Absalom; maar de moeder van Salomo was Bathseba, die vroeger de vrouw van Uria was geweest. Deze Salomo was door den Heer bestemd om Davids opvolger te worden, en David had dit reeds

aan Bathseba bekend gemaakt, die daarover natuurlijk zeer verblijd was. Adonia evenwel kon het denkbeeld niet verdragen, dat hij geen koning zou worden. Dezelfde heerschzucht als die van zijn broeder Absalom was in zijn hart. Waarschijnlijk had hij wel iets vernomen van zijns vaders wil omtrent de opvolging in de regering. Althans hij toonde Salomo niet te vertrouwen, zoo min als Zadok den priester, en Nathan den Profeet, en de meeste helden van zijn vader. Even als Absalom vroeger gedaan had, zocht hij een aanhang te krijgen van vrienden, die hem onverwachts tot koning zouden uitroepen, terwijl zijn vader nog leefde. Onder dien aanhang bevonden zich ook Joab en de priester Abjathar, die tot nog toe den Koning getrouw geweest waren.

David was intusschen al bijna zeventig jaar oud geworden. In den laatsten tijd was hij merkelijk verzwakt, misschien nog meer door verdriet dan door zijne jaren. Den laatsten oorlog met de Filistijnen had hij niet mede gemaakt; want in een vroeger gevecht was hij bijna door zekeren Isbi Benob gedood. Deze man had, even als Goliath, eene spies zoo dik als een weversboom, met eene zwaarte van driehonderd sikkelen koper. En daar David zeer vermoeid was, zou die man hem welligt gedood hebben, indien niet de dappere Abisai zijnen

Koning ware ter hulp gesneld en den reus had verslagen. Sedert dien tijd bleef David, op de bede zijner helden, in de stad, zonder meer met het leger uit te trekken. Zooveel hij kon, verzorgde hij nu de belangen van zijn koningrijk; maar vooral dacht hij aan den dienst van Jehova. Hij verzamelde eene menigte goud en zilver, koper, hout en steenen, opdat zijn zoon Salomo na zijn dood veel gereed zou vinden tot opbouw van den tempel. Overigens verzwakte hij dagelijks, en was het duidelijk te zien, dat hij niet lang meer leven zou. Hij kon bijna niet meer warm worden, hoe men hem ook koesterde.

Van dien toestand maakte Adonia gebruik om zijn plan te volvoeren en zich tot Koning te laten uitroepen. Hij verzocht al zijne broeders, behalve Salomo, op eenen maaltijd; ook Joab en Abjathar, benevens zijne andere volgelingen, die dan zouden roepen: de koning Adonia leve! — Maar deze snoode toeleg werd gelukkig verijdeld. De profcet Nathan ontdekte dien en maakte hem eerst aan Bathseba en daarna aan koning David bekend. Toen ontwaakte de oude geestkracht van den Koning. Dadelijk gaf hij bevel, dat Salomo op 's Konings muilezelin moest gezet worden, en dat Zadok en Nathan hem te Gihon tot Koning moesten zalven. Zoodra de zalving verrigt was, moest men op de bazuin blazen en roepen: de koning Salomo leve!

Wat de Koning geboden had, geschiedde nog denzelfden dag. Het volk, door het bazuingeschal opgeroepen, was over het gebeurde zeer verheugd. Allen riepen: de koning Salomo leve! — Zoo trok men naar Jeruzalem, waar Salomo zich op den koninklijken troon plaatste, terwijl David de zegenwenschen van zijne getrouwe dienaaren ontving. Het was een plegtig oogenblik voor den ouden Koning, die op zijne slaapstede gezeten, den Heer aanbad en zeide: „Geloofd zij de Heer, de God Israëls, die heden gegeven heeft eenen, zittende op mijnen troon, dat het mijne oogen gezien hebben.”

Het gerucht van deze gebeurtenis kwam welhaast tot de ooren van Adonia en die met hem waren. Wij kunnen begrijpen, hoe zij allen verschrikten. Allen vlugtten weg naar hunne woningen; doch Adonia durfde niet naar huis gaan, maar zocht eene schuilplaats bij den altaar, en liet aan Salomo vragen, om hem in het leven te laten. De jonge Koning beloofde, hem te zullen sparen, indien hij zich verder behoorlijk gedroeg; en daardoor werd ook aan David de smart bespaard, dat hij weder een ondankbaren zoon moest zien sterven.

Voor David was het eene groote gerustheid, dat hij nog bij zijn leven zijn geliefden Salomo tot opvolger had. Veertig jaren had hij nu geregeerd: zeven jaren te Hebron

en drieëndertig jaren te Jeruzalem. Maar tot het einde toe bleef hij zorgen. Nog op het laatst van zijn leven vermaande hij Salomo, dat deze in de wegen des Heeren moest wandelen, en Zijne inzettingen en geboden, Zijne regten en getuigenissen, naar de wet van Mozes onderhouden moest. Ook gaf hij zijnen zoon nog eenige bevelen hoe hij met sommige menschen te handelen had, die zich tegen God en den Koning bezondigd hadden. Maar bovenal spande hij zijne laatste krachten in, om den opbouw van den tempel te bevorderen. Niet alleen gaf hij daartoe vele van zijne eigene schatten; maar hij noodigde ook het volk uit, om daaraan naar vermogen bij te dragen. En het volk deed het, en verblijdde zich, omdat het gewillig gaf. Zelfs maakte David daarvan een Godsdienstig feest, waarbij duizenden van dieren geofferd werden. De grijze Koning sprak daarbij een treffend dankgebed uit, waarin hij onder anderen zeide: „Geloofd zijt Gij, Heer, God onzes vaders Israëls, van eeuwigheid tot in eeuwigheid. Nu dan, onze God! wij danken U, en loven den naam uwer heerlijkheid. Want wie ben ik, en wat is mijn volk, dat wij de magt zouden verkregen hebben om vrijwillig te geven, als dit is? Want het is alles van U en wij geven het van Uwe hand. Want wij zijn vreemdelingen en bijwoners voor Uw aan-

gezicht, gelijk al onze vaders. O Heer! bewaar dit in de gedachten van het hart uws volks, en rigt hun hart tot U, en geef mijnen zoon Salomo een volkomen hart, om te houden Uwe geboden, en om dit paleis te bouwen, hetwelk ik bereid heb.”

Aan het einde van het feest neigde al het volk ter aarde. Het was, of Salomo voor de tweede maal tot Koning was uitgeroepen, te midden van de feestvierende menigte. Maar nu kon David ook gerust heengaan naar het hemelsche vaderland. Hij stierf in goeden ouderdom, verzadigd van dagen, rijkdom en eer, en werd in zijne stad begraven. Zijne nagedachtenis bleef sedert dien tijd altijd in eere, en nog wordt zijn naam genocind als de naam van den man naar Gods harte, van den stamvader, voor zooveel het vleesch aangaat, onzes Heeren Jezus Christus.

Prijs 50 Cts. - Per 25 Ex. f 10.-